Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj **AP-1901/26**, rješavajući apelacije koje su podnijeli **Hercegovačko-neretvanski kanton** i **Općina Neum**, na temelju članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak (2) točka b) i članka 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ br. 94/14, 47/23 i 41/24), u sastavu:

Mirsad Ćeman, predsjednik
Valerija Galić, dopredsjednica
Angelika Nußberger, dopredsjednica
Helen Keller, sutkinja
Ledi Bianku, sudac
Marin Vukoja, sudac
Larisa Velić, sutkinja

na sjednici održanoj 19. studenog 2026. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odbijaju se kao neutemeljene apelacije koje su podnijeli **Hercegovačko-neretvanski kanton** i **Općina Neum** protiv Rješenja Kantonalnog suda u Mostaru broj 07 0 Reg 027512 25 Pž od 18. ožujka 2026. godine.

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Hercegovačko-neretvanski kanton (u daljnjem tekstu: apelant), koji zastupa Kantonalno javno pravobraniteljstvo Hercegovačko-neretvanskog kantona, podnio je 21. svibnja 2026. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Rješenja Kantonalnog suda u Mostaru (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud) broj 07 0 Reg 027512 25 Pž od 18. ožujka 2026. godine. Također, apelant je podnio zahtjev za donošenje privremene mjere kojom bi Ustavni sud „privremeno suspendirao pravni učinak osporenog rješenja“ do donošenja konačne odluke o apelaciji. Apelacija je zavedena pod brojem AP-1901/26.

2. Općina Neum (u daljnjem tekstu: apelantica, ili zajedno s apelantom: apelanti), koju zastupa Zajednički odvjetnički ured „Grabovac Vegar“ iz Mostara, podnijela je 21. svibnja 2026. godine apelaciju Ustavnom sudu protiv Rješenja Kantonalnog suda broj 07 0 Reg 027512 25 Pž od 18. ožujka 2026. godine i Rješenja o izmjenama podataka Općinskog suda u Mostaru (u daljnjem tekstu: Općinski sud) broj Tt-O-393/25 od 22. kolovoza 2025. godine. Također, apelantica je podnijela zahtjev za donošenje privremene mjere kojom bi Ustavni sud „privremeno suspendirao pravne učinke osporenih rješenja“ i „naložio Općinskom sudu da privremeno obustavi svako daljnje postupanje koje se zasniva na navedenim rješenjima dok god je na snazi ova privremena mjera“ do donošenja konačne odluke o apelaciji. Apelacija je zavedena pod brojem AP-1915/26.

3. Apelanti su 16. novembra 2026. godine dopunili apelacije.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

4. S obzirom na to da se navedene apelacije temelje na istim ili sličnim tvrdnjama o povredi ustavnih prava, te da su tim apelacijama osporene iste odluke redovnih sudova, Ustavni sud je, u

skladu sa člankom 32. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, donio odluku o spajanju navedenih apelacija, o kojima će voditi jedan postupak i donijeti jednu odluku pod brojem AP-1901/26.

5. Na temelju članka 23. Pravila Ustavnog suda, od Kantonalnog i Općinskog suda, Agencije za privatizaciju Hercegovačko-neretvanskog kantona (u daljnjem tekstu: Agencija), „Binga“ d.o.o. Tuzla (u daljnjem tekstu: Bingo) i HTD „ZENIT-Bro“ d.o.o. Neum (u daljnjem tekstu: privredno društvo) zatraženo je u razdoblju od 5. do 11. lipnja 2026. godine da dostave odgovore na apelaciju.

6. Agencija nije dostavila odgovor na apelaciju. Ostali pozvani dostavili su odgovore na apelaciju u razdoblju od 18. lipnja 2026. godine do 1. srpnja 2026. godine. Navedeni odgovori dostavljeni su apelantima 2. srpnja 2026. godine radi eventualnih izjašnjenja. Izjašnjenja su dostavljena 6. i 10. srpnja 2026. godine. Također, Bingo je 5. kolovoza 2026. godine (nakon proteka roka) ponovno dostavio odgovor na apelaciju.

III. Činjenično stanje

7. Činjenice predmeta koje proizlaze iz navoda apelanata i dokumenata predočenih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način.

a) Uvodne napomene

8. Agencija je 15. srpnja 2015. godine u „Večernjem listu“ objavila javni poziv za prikupljanje ponuda (u daljnjem tekstu: javni poziv) za prodaju državnog kapitala u privrednom društvu.

9. Odlukom o proglašenju najbolje ponude broj 19-21-354/15 od 30. rujna 2015. godine Agencija je tužiteljevu ponudu proglasila najboljom ponudom, a rješenjem Ministarstva od 24. prosinca 2015. godine odbijene su žalbe koje su preostala dva ponuđača (Konzorcij „Jadran-promet“ d.o.o. Neum i B. B. iz Zagreba, te B. D. M.) i apelantica izjavili protiv odluke iz prethodne točke ove odluke.

10. U ponovnom postupku, Kantonalni sud je Presudom broj 07 0 U 012907 18 U 2 od 26. studenog 2020. godine odbio kao neutemeljenu apelantičinu tužbu podnesenu protiv rješenja Ministarstva od 24. prosinca 2015. godine, a Vrhovni sud je Presudom broj 07 0 U 012907 21 Uvp 2 od 11. studenog 2021. godine odbio apelantičin zahtjev za izvanredno preispitivanje prvostupanjske presude.

11. Ministarstvo je zaključkom od 22. februara 2024. godine odbacilo apelantkinjin prijedlog za obnovu postupka, ali je, kako proizlazi iz dopune apelacije od 16. novembra 2026. godine, Presudom Kantonalnog suda u Mostaru broj 07 0 U 024644 24 U od 09. novembra 2026. godine uvažena apelantkinjina tužba koju je podnijela protiv navedenog zaključka, te je taj zaključak poništen i

predmet je vraćen Ministarstvu na ponovni postupak. Također, rješenjem Ministarstva od 8. novembra 2024. godine odbijen je kao neosnovan apelantkinjin prijedlog za oglašavanje ništavom odluke Agencije o proglašenju najbolje ponude od 30. septembra 2015. godine.

12. Presudom Općinskog suda broj 58 0 Ps 221163 20 Ps od 15. listopada 2021. godine odbijen je tužbeni zahtjev kojim je Bingo tražio da se obveže Agencija kao prvotužena da, u skladu s odlukom o proglašenju najbolje ponude od 30. rujna 2015. godine, zaključi ugovor o prodaji 79,73 % državnog kapitala u privrednom društvu prema uvjetima iz Bingove ponude u roku od 30 dana od dana pravomoćnosti te presude, a u slučaju da Agencija ne postupi u ostavljenom roku, da navedena presuda zamijeni ugovor o prodaji 79,73 % državnog kapitala, te da se, shodno navedenom, Bingo obveže da na ime kupovine 79,73 % državnog kapitala u privrednom društvu na apelantov račun uplati iznos od 2.500.000,00 KM, da u prve tri godine poslovanja u privredno društvo investira iznos od 30.000.000,00 KM i da, osim zadržavanja postojećih 59 uposlenih, uposli nova 72 radnika na način da u prvoj godini uposli 52 nova radnika, a u drugoj i trećoj godini da uposli po 10 novih radnika, te da se, nakon što Bingo uplati iznos od 2.500.000,00 KM na apelantov račun, u nadležnom registru Općinskog suda upiše promjena osnivača/člana i vlasnika udjela u privrednom društvu na način da se Bingo upiše kao osnivač/član i vlasnik udjela od 79,73 % kapitala u privrednom društvu, što bi Agencija i apelant bili dužni priznati i trpjeti.

13. Presudom Kantonalnog suda broj 58 0 Ps 221163 21 Pž od 20. prosinca 2023. godine usvojena je žalba koju je izjavio Bingo i preinačena je prvostupanjska presuda na način da je usvojen tužbeni zahtjev iz prethodne točke ove odluke.

14. Presudom Vrhovnog suda broj 58 0 Ps 221163 24 Rev od 17. prosinca 2024. godine odbijena je apelantova revizija.

15. Odlukom o dopustivosti i meritumu broj AP-1120/25 od 19. studenog 2026. godine odbijena je apelantova apelacija podnesena protiv presude Vrhovnog suda iz prethodne točke ove odluke.

b) Postupak okončan osporenim rješenjem Kantonalnog suda

16. Odlučujući o prijavi za promjenu u registru upisa koju je Bingo kao podnositelj prijave podnio 7. svibnja 2025. godine, rješenjem Općinskog suda od 22. kolovoza 2025. godine kod privrednog društva kao subjekta upisa izmijenjeni su osnivači/članovi društva, visina uloga i udjela članova društva, osnovni kapital i djelatnosti unutarnjeg prometa, te je ponovno upisan dotadašnji direktor subjekta upisa. Navedenim rješenjem upisani su osnivači/članovi društva kako slijedi: 1. podnositelj zahtjeva (Bingo), s učešćem u kapitalu u iznosu od 5.833.217,00 KM sa 79,73 % udjela, i 2.

„Brodomerkur“ Trgovina i usluge d.d. Split, s učešćem u kapitalu u iznosu od 1.482.997,00 KM sa 20,27 % udjela.

17. Sud je ukazao da je podnositelj prijave priložio, između ostalog, presude redovnih sudova donesene u postupku koji je okončan presudom Vrhovnog suda od 17. prosinca 2024. godine (vidi odjeljak *Uvodne napomene*). Dalje je naveo da je zaključcima od 15. svibnja 2025. godine i 30. lipnja 2025. godine naložio podnositelju prijave da uredi i dopuni prijavu na način da dostavi, između ostalog, notarski obrađenu odluku o upisu privatizacije. Sud je naveo da je podnositelj prijave dostavio traženu dokumentaciju, između ostalog, notarski obrađenu Odluku Skupštine privrednog društva o upisu privatizacije broj OPU-IP: 363/2005 od 9. srpnja 2025. godine (u daljnjem tekstu: odluka Skupštine privrednog društva o upisu privatizacije). Sud je zaključio da je podnositelj prijave dostavio potrebnu dokumentaciju, te da su ispunjeni uvjeti propisani odredbama članka 33. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon o registraciji), te članka 36. stavak (2), članka 38. st. (3) i (4), članka 39. st. (3) i (5) i članka 57. navedenog Zakona.

18. Osporenim rješenjem Kantonalnog suda odbijene su žalbe koje su apelanti i Agencija izjavili protiv prvostupanjskog rješenja. Sud se u obrazloženju pozvao, između ostalog, na odredbe članka 53. Zakona o registraciji kojima je, u biti, propisano da registarski sud prilikom razmatranja prijave ispituje jesu li ispunjeni formalni i materijalni uvjeti za upis. Sud je naveo da je podnositelj prijave stekao status udjeličara protekom roka od 30 dana koji se imao računati počevši od pravomoćnosti presude Kantonalnog suda od 20. prosinca 2023. godine, koja predstavlja izvršni naslov, jer je izrekom te presude izričito navedeno pod kojim će uvjetima presuda zamijeniti ugovor o prodaji analognom primjenom članka 327. stavak (2) Zakona o privrednim društvima. Navedenim odredbama, kako je dalje navedeno, propisano je da prijenos i prijelaz udjela proizvodi pravni učinak prema društvu i trećim osobama od trenutka upisa u knjigu udjela, a ako to nije slučaj, onda od dana zaključivanja pravnog posla ili pravomoćnosti odluke o nasljeđivanju. Pri tome, sud je naveo da odluka Skupštine privrednog društva o upisu privatizacije nije jedini akt na temelju kojeg je izvršen taj upis. Sud je ukazao da su točne tvrdnje apelanata da Agencija nije donijela rješenje o odobrenju upisa izvršene privatizacije u sudski registar, u smislu odredaba članka 38. Zakona o privatizaciji poduzeća (u daljnjem tekstu: Zakon o privatizaciji). Također, sud je potvrdio navode apelanata da je sudska presuda (presuda Kantonalnog suda od 20. prosinca 2023. godine) različit pravni instrument građanskog prava u odnosu na sporno rješenje Agencije, koje je upravni akt. Naime, rješenjem Agencije odobrava se upis privatizacije u sudski registar i potvrđuje se da je privatizacija provedena po pravilima postupka. Međutim, kako je to sud dalje obrazložio, oba akta imaju isti cilj i svrhu radi

kojih se donose, a to je da potvrde činjenicu da je privatizacija provedena u skladu sa zakonom. Prema tome, sud je naveo da se promjene mogu upisati u sudski registar i izravno, bez rješenja Agencije, u situaciji kada postoji pravomoćna sudska odluka kojom je potvrđeno da je podnositelj prijave zakonito stekao udio u društvu, te kojom je jasno određena visina udjela i da se nalaže prijenos udjela i upis u sudski registar. Naime, sud je zaključio da presuda „koja je po svojoj pravnoj prirodi izvršni naslov može u potpunosti svojom pravnom snagom zamijeniti ne samo ugovor o prodaji nego i rješenje Agencije“, za koje apelanti ističu da nikada nije doneseno.

19. U pogledu žalbenih navoda da podnositelj prijave nije dostavio notarski ovjeren statut privrednog društva, te navoda kojima apelantica osporava odluke donesene na Skupštini privrednog društva, sud je naveo da je točno da podnositelj prijave nije dostavio statut društva, ali je dostavio notarski obrađenu odluku o izmjeni postojećeg statuta. Također, istaknuo je da je apelantica zapravo bivši udjeličar, te nema upravljačka prava, ni status člana društva, pa stoga nema pravo ni da osporava odluke koje su donesene na toj Skupštini. Dalje, sud je obrazložio da je u spis predmeta dostavljena i odluka Skupštine društva o smanjenju osnovnog kapitala privrednog društva od 9. srpnja 2025. godine, te da iz obrazloženja te odluke proizlazi da je do smanjenja osnovnog kapitala došlo na temelju usklađivanja upisanog i stvarnog osnovnog kapitala privrednog društva koji je utvrđen u izvodu iz sadržaja programa privatizacije i početne bilance stanja Agencije iz veljače 2015. godine. Pri tome, sud je istaknuo da tom odlukom „nije stvarno smanjen postojeći kapital, nego je usklađen stvarno postojeći kapital s iznosom kapitala koji je do tada bio upisan u sudski registar i koji sada iznosi 7.316.214,00 KM umjesto dotadašnjih 14.410.557,00 KM“. U odnosu na odluku o potvrđivanju dotadašnjeg direktora društva od 15. srpnja 2025. godine, sud je naveo da nije bilo promjene osobe ovlaštene za zastupanje privrednog društva jer je navedena osoba i ranije obavljala funkciju direktora, pa stoga nije bio potreban njezin ovjereni potpis budući da je taj potpis već deponiran u sudu. Osim toga, sud je naveo da ništa u spisu predmeta ne ukazuje da je prilikom ponovnog imenovanja direktora društva povrijeđen bilo koji član zakona ili statuta društva, niti iz spisa predmeta proizlazi da je do dana kada je donesena sporna odluka postojala izričita izjava I. L. da ne želi obavljati tu funkciju.

20. Konačno, u odnosu na apelantičine navode koji se odnose na njezin udjel u privrednom društvu, sud je naveo da je taj udjel ušao u državni kapital, što je potvrdila revizija koja je provedena prije privatizacije, te je on prodan zajedno s udjelom 79,73 % državnog kapitala. Naime, sud je obrazložio da je revizija pokazala da se, u biti, radi o konverziji na ime dugovanja privrednog društva po osnovi komunalne naknade, dugovanja za poreze i doprinose, dugovanja za naknadu i čuvanje objekta, pa se sva apelantičina imovinska prava trebaju rješavati kao apelantova obveza prema

apelantici (dakle, obveza kantona prema općini). Pri tome, sud je naveo da tako utvrđen ulog, kako je navedeno u reviziji, nije u skladu s definicijom uloga iz Zakona o privrednim društvima. Osim toga, sud je ukazao da pitanja koja se tiču početne cijene prodaje državnog kapitala u iznosu od 2.500.000,00 KM, koja je značajno manja od procijenjene vrijednosti kapitala u iznosu od 5.833.217,00 KM, te pitanja je li tom cijenom postignut balans s dodatnim obvezama kupca prema uposlenima i budućim radnicima i investicijskim ulaganjima novog udjeličara u društvo, nisu pitanja za tu vrstu postupka.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

21. Apelanti smatraju da im je povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija) i pravo na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

22. Apelanti, prije svega, ističu da je u konkretnom slučaju izostalo rješenje Agencije o odobrenju upisa izvršene privatizacije u sudski registar. U svezi s tim, navode da je na taj propust ukazano u žalbi izjavljenoj protiv prvostupanjskog rješenja, ali su redovni sudovi nezakonito, suprotno odredbama članka 38. Zakona o privatizaciji, kao pravnu osnovu za upis prihvatili odluku Skupštine društva o upisu privatizacije od 9. srpnja 2025. godine. Naime, apelanti ističu da se javno ovlaštenje Agencije da donese rješenje o upisu privatizacije nikako nije moglo prenijeti na Skupštinu društva koje se privatizira, pa su stoga osporena rješenja redovnih sudova, koja su donesena u ovom postupku, nezakonita. Osim toga, apelanti ističu da je registarski sud vezan za rješenje Agencije o odobrenju upisa izvršene privatizacije u sudski registar u skladu sa člankom 28. stavak (2) Zakona o registraciji, u smislu odredaba članka 38. Zakona o privatizaciji. Naime, to rješenje je formalni uvjet koji garantira zakonitost procesa prodaje državnog kapitala, pa je registarski sud vezan tim rješenjem, koje ne može biti zamijenjeno sudskom odlukom o prodaji državnog kapitala, a upravo je to bio slučaj u konkretnom predmetu. Osim toga, apelanti smatraju da je registarski sud arbitrarno primijenio i odredbe čl. od 33. do 39. Zakona o registraciji jer je tim odredbama propisano koje su isprave potrebne za upis promjene podataka od značaja za pravni promet, a iz spisa predmeta proizlazi da je prvostupanjski sud prihvatio odluke Skupštine društva donesene uz povrede tih odredaba. Dalje, apelanti smatraju da je registarski sud postupio i suprotno odredbama čl. od 67. do 76. Zakona o registraciji jer je brisao apelantičino vlasništvo, a nije proveo postupak u skladu s navedenim odredbama. Apelanti ističu da je Kantonalni sud naveo da je apelantica prestala biti član društva

nakon izvršene privatizacije državnog kapitala, pa da stoga nije bilo potrebno da se apelantica kao bivši udjeličar pozove da sudjeluje u radu Skupštine koja je održana 9. srpnja 2025. godine. Međutim, apelanti ističu da zaključak suda da je izvršena privatizacija državnog kapitala nije točan jer Agencija, koja jedina ima javno ovlaštenje da donese rješenje o odobrenju upisa izvršene privatizacije u sudski registar, nije donijela takvo rješenje.

23. U odnosu na zahtjev za donošenje privremene mjere, apelanti navode da prijeti nastupanje neotklonjivih štetnih posljedica, da ne postoji blaža mjera kojom bi se postigao cilj zaštite njihovih prava i da apelacija *prima facie* ukazuje na ozbiljna pitanja povrede ustavnih prava. U svezi s tim, obrazlažu da se neotklonjive štetne posljedice odnose na trajni gubitak drugoapelantičinog imovinskog udjela jer je njezin upisani udio od 5 % sveden na nulu. Dalje, apelanti navode da nova upravljačka struktura donosi poslovne odluke, zaključuje ugovore i potencijalno opterećuje imovinu društva na način koji nije moguće retroaktivno poništiti. Naime, svi poslovni aranžmani morat će biti preispitani, a dio takvih aranžmana neće se moći vratiti u prvobitno stanje, pa se tako stvara lanac štete koji premašuje puki formalni upis u sudski registar. Također, apelanti ističu da je na taj način općinska imovina otuđena bez njihove suglasnosti, da je nezakonito smanjen osnovni kapital društva te da je državni kapital prodan ispod zakonom propisane početne cijene.

b) Odgovori na apelaciju

24. Kantonalni sud se pozvao na razloge koje je naveo u osporenoj odluci. Također, naveo je da su bili ispunjeni uvjeti za upis promjena na temelju presude Kantonalnog suda od 20. prosinca 2023. godine, koja je potvrđena presudom Vrhovnog suda od 17. prosinca 2024. godine. U svezi s tim, naveo je da pravomoćna i izvršna presuda može zamijeniti „ne samo ugovor o prodaji državnog kapitala nego i rješenje Agencije“, koje nije doneseno u konkretnom slučaju.

25. Općinski sud se pozvao na obrazloženje svoje odluke, te je ukazao da je Kantonalni sud potvrdio njegovu odluku. Također je naveo da u postupku nije bilo moguće preispitivati okolnosti koje su bile predmet pravomoćno okončanog parničnog postupka, kako je to tražio apelant. Predložio je da Ustavni sud odbije apelaciju kao neutemeljenu.

26. Bingo je naveo da je apelacija neutemeljena i predložio je da Ustavni sud odbije apelaciju. Naveo je da je Agencija bezrazložno odbijala zaključiti ugovor o privatizaciji, pa je bio prinuđen u parničnom postupku podnijeti tužbu nadležnom sudu i u tom postupku je ishodio odluku u svoju korist. Dalje, naveo je da su osporene odluke Općinskog i Kantonalnog suda u biti donesene na temelju pravomoćne presude donesene u tom parničnom postupku, te na temelju odluka Skupštine privrednog društva. Imajući u vidu sve navedeno, smatra da je očigledno da u postupku nisu

povrijeđena prava apelanata, već su njihovi postupci usmjereni ka tome da „sabotiraju sudionike u ostvarivanju svojih prava stečenih u postupku privatizacije državnog kapitala“.

27. Privredno društvo je navelo da, s obzirom na svoj status, prema kojem sva ovlaštenja i obveze po osnovi državnog kapitala vrši apelant, nije sudjelovalo ni u tom, niti u drugim relevantnim postupcima, pa stoga nije u mogućnosti odgovoriti na navode iz apelacije.

c) Izjašnjenje

28. Apelanti su, u biti, opširno ponovili navode iz apelacija.

V. Relevantni propisi

29. **Zakon o privatizaciji preduzeća** („Službene novine Federacije BiH“ br. 27/97, 8/99, 32/00, 45/00, 54/00, 61/01, 27/02, 33/02, 28/04, 44/04, 42/06 i 4/09)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu, koji glasi:

Član 38.

Na osnovu izvještaja o provedenom postupku privatizacije agencija donosi rješenje o odobrenju upisa izvršene privatizacije u sudski registar.

30. **Zakon o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine** („Službene novine Federacije BiH“ br. 27/05, 68/05, 43/09, 63/14, 32/19 – odluka USFBiH i 85/21) u relevantnom dijelu glasi:

Član 28. stav (2)

Isprave potrebne za upis u sudski registar osnivanja javnog preduzeća i privatizacije preduzeća

(2) Kod prijave upisa u registar izvršene privatizacije subjekt upisa, u zakonom utvrđenom roku, dužan je prijaviti za upis u registar promjenu vlasništva uz koju, zavisno od oblika organiziranja, prilaže: pisano obavještenje o izvršenoj privatizaciji državnog kapitala u preduzeću od nadležne agencije za privatizaciju, odluku o promjeni oblika preduzeća kao sastavnog dijela programa privatizacije, ugovor o pribavljanju dodatnog kapitala (dokapitalizaciji) i druge isprave kojima se dokazuju ostali opći podaci.

Član 33.

Isprave potrebne za upis u registar promjena podataka od značaja za pravni promet

Kod upisa promjena podataka od značaja za pravni promet kao što su: promjena firme, sjedišta subjekta upisa, djelatnosti subjekta upisa, lica ovlašćena za zastupanje, promjene osnivača i drugih promjena u registar se dostavlja notarski obrađen akt o izmjenama i/ili dopunama tih podataka.

Član 35. stav (1)

Isprave potrebne za upis smanjenja osnovnog kapitala dioničkog društva

(1) Uz prijavu za upis u registar smanjenja osnovnog kapitala dioničkog društva prilaže se: odluka skupštine dioničara o smanjenju osnovnog kapitala uz dokaz o objavljivanju odluke o smanjenju osnovnog kapitala sa pozivom povjeriocima da prijave svoja potraživanja u skladu sa zakonom, dokaz o pozivanju dioničara za podnošenje dionica radi spajanja ili promjene nominalne vrijednosti u skladu sa zakonom, odnosno dokaz o poništavanju dionica ili oglašavanju dionica nevažećim.

Član 36. stav (2)

Isprave potrebne za upis u registar povećanja odnosno smanjenja osnovnog kapitala društva sa ograničenom odgovornošću

(2) Uz prijavu za upis smanjenja osnovnog kapitala društva sa ograničenom odgovornošću prilaže se odluka o smanjenju kapitala društva kao i dokaz da su povjerioci subjekta upisa obavješteni o namjeravanom smanjenju kapitala.

Član 38. st. (3) i (4)

Isprave potrebne za upis pristupanja novog članka odnosno prestanka članstva

(3) Uz prijavu za upis u registar pristupanja novog članka komanditnog društva i društva sa ograničenom odgovornošću prilaže se odluka organa upravljanja subjekta upisa, odnosno ugovor o prijenosu udjela kao i notarski obrađene izmjene i dopune osnivačkog akta odnosno statuta.

(4) Uz prijavu za upis prestanka članskog odnosa u komanditnom društvu i društvu sa ograničenom odgovornošću prilaže se isprava kojom se dokazuje osnov prestanka članskog odnosa i notarski obrađene izmjene i dopune osnivačkog akta odnosno statuta.

Član 39. st. (3) do (7)

Isprave potrebne za upis promjena podataka od značaja za pravni promet

(3) Uz prijavu za upis promjene djelatnosti subjekta upisa prilaže se odluka o promjeni djelatnosti i odobrenje nadležnog organa, ako je propisano posebnim zakonom.

(4) Uz prijavu za upis u registar promjene odgovornosti subjekta upisa za obaveze drugih subjekata upisa u pravnom prometu prilaže se ugovor, odnosno njegove izmjene.

(5) Uz prijavu za upis promjene lica ovlaštenog za zastupanje subjekta upisa prilaže se odluka nadležnog organa subjekta upisa kojom je jedno lice razriješeno, odnosno kojom tom licu prestaje pravo zastupanja, a drugo lice je imenovano odnosno ovlašteno za zastupanje kao i obim ovlaštenja tog lica i ovjeren potpis tog lica.

(6) Uz prijavu za upis u registar promjene osnivača ili povećanja, odnosno smanjenja broja osnivača ili promjene osnivačkog udjela prilaže se ugovor, odnosno odluka o promjeni osnivača odnosno udjela.

(7) Ukoliko se promjene iz ovog članka vrše izmjenama osnivačkog akta, uz prijavu za upis promjena u registar prilaže se notarski obrađena izmjena i/ili dopuna osnivačkog akta.

Član 53.

Postupanje nadležnog registarskog suda po prijemu prijave za registraciju

(1) U postupku ispitivanja prijave sud ispituje da li su za upis ispunjeni formalni i materijalni uvjeti.

(2) Formalni uvjeti su: da je prijavu podnijelo ovlašteno lice, da je prijava predata na propisanom obrascu i potpisana od podnosioca, da su uz prijavu priložene sve propisane isprave u originalu odnosno ovjerenoj kopiji, da su isprave donesene u propisanom postupku odnosno da imaju propisani sadržaj, te da su ispunjeni drugi formalni uvjeti predviđeni ovim Zakonom i drugim propisima.

(3) Materijalni uvjeti su: da je zahtjev za upis određenih podataka u saglasnosti sa ovim Zakonom i drugim propisima kojima je utvrđena obaveza upisa tih podataka, kao i sa odredbama općih akata kojima su uređeni podaci, odnosno promjene koje se upisuju u registar.

31. **Zakon o privrednim društvima** („Službene novine Federacije BiH“ br. 81/15 i 75/21) u relevantnom dijelu glasi:

Član 327.

(Prijenos i prijelaz)

(1) Prijenos i prijelaz udjela proizvodi pravni učinak prema društvu i trećim licima od trenutka upisa u knjigu udjela.

(2) Ako nije upisan u knjigu udjela, prijenos i prijelaz udjela proizvodi pravni učinak prema društvu od dana zaključivanja pravnog posla ili pravomoćnosti odluke o nasljeđivanju.

VI. Dopustivost i meritum

32. Ustavni sud zapaža da apelacije ispunjavaju uvjete propisane člankom VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, kao i da su podnesene u roku, da ispunjavaju i ostale uvjete dopustivosti iz članka 18. stavak (3) Pravila Ustavnog suda, te da nisu očigledno (*prima facie*) neutemeljene, u smislu odredbe članka 18. stavak (4) Pravila Ustavnog suda.

33. Apelanti navode da im je u postupku prekršeno pravo na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije i pravo na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. S obzirom na to da su apelanti javna vlast, Ustavni sud podsjeća da, prema ustaljenoj praksi Ustavnog suda, državni organi i javna vlast kao sudionici sudskih postupaka uživaju garancije prava na pravičan postupak i prava na imovinu iz članka II/3.(e) i (k) Ustava Bosne i Hercegovine, ali ne i iz Europske konvencije (vidi Ustavni sud, odluke o dopustivosti i meritumu br. *AP-39/03* od 27. veljače 2004. godine, toč. 14. i 15., *AP-3444/19* od 7. travnja 2021. godine, točka 28., te Odluka o dopustivosti broj *AP-559/21* od 19. siječnja 2023. godine, točka 7., dostupne na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba). Međutim, primjenjivi standardi su isti.

a) Pravo na pravično suđenje

34. Članak II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz ovog članka, stavak 2 što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima, i druga prava vezana za krivične postupke.

35. Ustavni sud podsjeća da je, prema praksi Europskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Europski sud), prvenstveno na domaćim organima, naročito sudovima, da rješavaju probleme tumačenja domaćih zakona. Europski sud ističe da ne treba postupati kao sud „četvrte instance“, te da stoga neće, prema članku 6. stavak 1. Europske konvencije (kojem korespondira članak II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine), dovoditi u pitanje ocjenu domaćih sudova, osim ako se njihova utvrđenja mogu smatrati proizvoljnim ili „očigledno nerazumnim“ (vidi Europski sud, *Ašćerić protiv Bosne i Hercegovine*, odluka od 17. prosinca 2019. godine, predstavka broj 52871/13, točka 23. s daljnjim referencama). Takvu praksu dosljedno slijedi i Ustavni sud u odnosu na odluke redovnih sudova (vidi, između ostalih, Odluku o dopustivosti i meritumu broj *AP-4033/20* od 22. lipnja 2022. godine, toč. od 42. do 45. s daljnjim referencama, objavljenu na www.ustavnisud.ba).

36. Osim toga, Ustavni sud podsjeća da pravo na obrazloženu odluku predstavlja neodvojiv dio prava na pravično suđenje i ono obvezuje sudove da obrazlože svoje odluke. U svezi s tim, Ustavni sud je, slijedeći praksu Europskog suda, dosljedno isticao da pravo na obrazloženu odluku predstavlja neodvojiv dio prava na pravično suđenje. Članak 6. stavak 1. Europske konvencije obvezuje sudove da obrazlože svoje odluke, a nedostatak dovoljnih i relevantnih razloga u sudskoj odluci može ukazivati, između ostalog, na arbitrarno sudsko odlučivanje. Međutim, to ne znači i obvezu sudova da detaljno odgovore na sve argumente koje stranke iznesu u postupku, odnosno u žalbama ili drugim odgovarajućim podnescima. Koliko će biti široka obveza suda da u obrazloženju odluke navede razloge kojima se vodio pri njezinom donošenju ovisi o okolnosti i prirodi svakog pojedinog slučaja – mjerilo dovoljnosti (vidi, npr. Europski sud, *Petrović i drugi protiv Crne Gore*, presuda od 17. srpnja 2018. godine, predstavka broj 18116/15, točka 41. s daljnjim referencama). S druge strane, razlozi navedeni u obrazloženju odluke u pravilu će se smatrati relevantnim ako jasno upućuju na to da sudovi nisu proveli procjenu na proizvoljan način, da nisu učinili neku drugu očiglednu pogrešku u prosuđivanju, pogrešno ocijenili postojanje nekog važnog čimbenika ili propustili razmotriti sve relevantne čimbenike, odnosno propustili uzeti u obzir sve činjenične i pravne elemente koji su objektivno relevantni za donošenje odluke, da nisu odbili provesti dokaze koji bi mogli dovesti do drugačije odluke itd. Dakle, razlozi navedeni u obrazloženju odluke moraju obuhvatiti sve važne aspekte konkretnog slučaja koji su mogli utjecati na konačnu odluku – mjerilo relevantnosti (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *AP-1791/22* od 18. listopada 2022. godine, točka 27., dostupna na www.ustavnisud.ba).

37. Ustavni sud zapaža da apelanti svoje navode o povredi prava na pravično suđenje temelje na tvrdnji da je jedino rješenje Agencije iz članka 38. Zakona o privatizaciji moglo poslužiti kao pravna osnova za upis izvršene privatizacije u sudski registar, te da njegov izostanak sam po sebi

onemogućava registarskom sudu da izvrši upis promjene vlasništva i članstva u privrednom društvu. Međutim, Ustavni sud smatra da se ti navodi ne mogu promatrati izdvojeno od činjenice da je prije pokretanja konkretnog registarskog postupka pravomoćno okončan parnični postupak u kojem je konačno odlučeno o zahtjevu Binga da se obveže Agencija da, u skladu s odlukom o proglašenju najbolje ponude, zaključi ugovor o prodaji državnog kapitala u privrednom društvu prema uvjetima iz Bingove ponude. Naime, u navedenom parničnom postupku pravomoćnom presudom Kantonalnog suda od 20. prosinca 2023. godine, koja je potvrđena presudom Vrhovnog suda od 17. prosinca 2024. godine, Agencija je obvezana da zaključi ugovor o prodaji državnog kapitala, te je odlučeno da se u nadležnom registru upiše promjena osnivača/člana i vlasnika udjela u privrednom društvu na način da se Bingo upiše kao osnivač/član i vlasnik udjela od 79,73 % kapitala u privrednom društvu. Pri tome je izrekom navedene presude izričito određeno da, ukoliko Agencija ne postupi u ostavljenom roku, presuda zamjenjuje ugovor o prodaji državnog kapitala, uz istodobno preciziranje obveza Binga u pogledu plaćanja kupoprodajne cijene, investiranja i upošljavanja. Proizlazi, dakle, da pravomoćnom sudskom odlukom ne samo da je utvrđena obveza Agencije da zaključi ugovor s Bingom već su tom presudom jasno precizirani svi bitni elementi pravnog odnosa koji je bio predmet spora (rok za zaključenje ugovora, posljedica nepostupanja po utvrđenoj obvezi, te obveza nadležnog registarskog suda da upiše sporne promjene nakon što se ispune uvjeti navedeni u toj presudi, za više detalja vidi točku 12. u svezi s točkom 11. ove odluke).

38. Prema tome, imajući u vidu sadržaj odredaba članka 38. Zakona o privatizaciji, pitanje koje se u konkretnom slučaju postavlja jest je li proizvoljan ili očigledno nerazuman zaključak redovnih sudova da pravomoćna sudska presuda može svojom pravnom snagom zamijeniti ugovor o prodaji i rješenje Agencije. U svezi s tim, Ustavni sud zapaža da su redovni sudovi doveli u vezu odredbe članka 327. stavak (2) Zakona o privrednim društvima s pravomoćnom presudom kojom je, upravo radi realizacije kupovine državnog kapitala, utvrđena obveza prijenosa udjela i upisa odgovarajuće promjene. Također, Ustavni sud zapaža da su redovni sudovi, suprotno navodima apelanata, imali u vidu i odredbe članka 28. stavak (2) Zakona o registraciji, kao i odredbe članka 38. Zakona o privatizaciji. Naime, redovni sudovi su konstatirali da je točno da Agencija u konkretnom slučaju nije donijela rješenje u smislu citiranih propisa. Međutim, odlučnim su smatrali to što je upravo zbog nepostupanja Agencije pravomoćnom sudskom odlukom konačno riješeno pitanje prijenosa državnog kapitala, uz određivanje njegovog opsega i uvjeta pod kojima presuda zamjenjuje ugovor o prodaji, te što takva odluka predstavlja izvršni naslov podoban za ostvarenje prava određenog njezinom izrekom.

39. Ustavni sud zapaža da je Kantonalni sud također dao razloge zbog kojih je smatrao da izostanak rješenja Agencije nije prepreka za sporni upis, odnosno da pravomoćna sudska odluka

predstavlja dovoljnu pravnu osnovu za taj upis. Naime, Kantonalni sud je, prije svega, razlikovao pravnu prirodu rješenja Agencije kao upravnog akta od pravne prirode pravomoćne sudske odluke, ali je istodobno ukazao na njihov konkretni pravni učinak u okolnostima tog predmeta. Posebno je uzeo u obzir činjenicu da je pravomoćnom sudskom presudom prethodno pravomoćno riješeno pitanje stjecanja udjela od 79,73 % u privrednom društvu, kao i da je tom presudom određeno da se, pod precizno utvrđenim uvjetima, izvrši odgovarajući upis u sudski registar. Pri tome, Ustavni sud posebno ukazuje da zadatak registarskog suda u ovom predmetu nije bio da ponovno odlučuje o tome je li Bingo ispunio uvjete za kupovinu državnog kapitala, je li njegova ponuda bila najbolja, niti je li trebalo zaključiti ugovor o prodaji državnog kapitala jer je o tim pitanjima već odlučeno u pravomoćno okončanom postupku. Prema tome, u ovom predmetu zadatak registarskog suda bio je da ispita jesu li ispunjeni formalni i materijalni uvjeti za traženi upis, u smislu članka 53. Zakona o registraciji. Pravomoćna i izvršna sudska odluka kojom je određeno stjecanje konkretnog udjela i njegov upis u registar je predstavljala jednu od odlučnih isprava za donošenje takve odluke.

40. Dalje, Ustavni sud ne nalazi proizvoljnost ni u zaključcima Kantonalnog suda koji se odnose na ostale navode apelanata u svezi s dokumentacijom priloženom uz prijavu, odlukama Skupštine privrednog društva, smanjenjem osnovnog kapitala i ponovnim imenovanjem direktora. Naime, iz obrazloženja osporenog rješenja proizlazi da je Kantonalni sud razmotrio te navode i dao konkretne razloge zbog kojih ih nije prihvatio. Pri tome je objasnio da je uz prijavu dostavljena notarski obrađena odluka o izmjeni postojećeg statuta, da odluka o smanjenju kapitala nije predstavljala stvarno smanjenje kapitala, već usklađivanje upisanog sa stvarnim kapitalom, te da prilikom potvrđivanja ranije imenovanog direktora nije došlo do promjene osobe ovlaštene za zastupanje. U odnosu na navode apelanata koji se tiču apelantičinog ranijeg udjela u privrednom društvu, Ustavni sud zapaža da su redovni sudovi naveli razloge zbog kojih su smatrali da je taj udio obuhvaćen državnim kapitalom koji je bio predmet privatizacije. Osim toga, Ustavni sud smatra da pitanja koja apelanti ponovno pokreću u svezi s pravnom prirodom tog uloga, početnom cijenom državnog kapitala i ekonomskom opravdanošću uvjeta privatizacije nisu odlučna za ocjenu ispunjenosti uvjeta za registraciju na način na koji je ona provedena u konkretnom slučaju.

41. Imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud ne smatra proizvoljnim zaključak redovnih sudova da pravomoćna sudska odluka predstavlja pravnu osnovu za sporni upis promjena. Pri tome, Ustavni sud zapaža da je Kantonalni sud odgovorio na sve navode apelanata i dao dovoljno jasne i relevantne razloge za svoj zaključak da su u konkretnom slučaju postojali uvjeti da se taj upis dozvoli. Osim toga, činjenica da apelanti nisu suglasni s takvim zaključkom, odnosno da određene odredbe Zakona o privatizaciji i Zakona o registraciji tumače drugačije, sama po sebi ne dovodi u pitanje pravičnost

postupka. Pri tome, Ustavni sud zapaža da takvim navodima apelanti, u biti, traže da Ustavni sud preispita tumačenje i primjenu odredaba Zakona o privatizaciji i Zakona o registraciji koje su dali redovni sudovi. Međutim, Ustavni sud podsjeća da njegova uloga nije da provjerava utvrđene činjenice i način na koji su redovni sudovi tumačili relevantne propise, već da ispita je li takvo tumačenje dovelo do povrede ustavnih prava (vidi, *mutatis mutandis*, Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *AP-1093/12* od 15. travnja 2015. godine, točka 36., dostupna na www.ustavnisud.ba). Ustavni sud u konkretnom slučaju ne nalazi da su redovni sudovi svoje zaključke utemeljili na proizvoljnom tumačenju ili primjeni prava, niti da su zanemarili odlučne činjenice ili relevantne pravne norme.

42. Imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud zaključuje da osporeno rješenje Kantonalnog suda ne sadrži elemente proizvoljnosti, niti očigledne nerazumnosti u primjeni relevantnih propisa, niti je obrazloženje tog suda takvo da bi se moglo smatrati nedovoljnim ili irelevantnim sa stanovišta članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine. Stoga, Ustavni sud zaključuje da u konkretnom slučaju nije povrijeđeno pravo apelanata na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine.

Pravo na imovinu

43. Ustavni sud zapaža da su se apelanti pozvali i na kršenje prava na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. Međutim, Ustavni sud zapaža da su apelanti tvrdnju o povredi tog prava utemeljili na istim navodima koje su isticali u svezi s pravom na pravično suđenje, koje je Ustavni sud analizirao i zaključio da su neutemeljeni. Osim toga, Ustavni sud smatra da u konkretnom slučaju ništa ne ukazuje da je pravo apelanata na imovinu došlo u pitanje na način koji bi vodio potrebi da Ustavni sud to pravo posebno ispita prema standardima iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine, niti su u apelaciji pruženi dokazi iz kojih bi se moglo zaključiti suprotno.

VII. Zaključak

44. Ustavni sud zaključuje da nije povrijeđeno pravo apelanata na pravično suđenje iz članka II/3. (e) Ustava Bosne i Hercegovine jer su redovni sudovi u osporenim odlukama dovoljno i detaljno obrazložili zbog čega su na temelju pravomoćne sudske odluke dozvoljene promjene u registru upisa privrednih društava, tako da u okolnostima ovog predmeta nije bilo moguće zaključiti da su ti sudovi postupali proizvoljno ili „očigledno nerazumno“.

45. Na temelju članka 59. st. (1) i (2) i članka 62. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

46. S obzirom na odluku Ustavnog suda u ovom predmetu, nije neophodno posebno razmatrati zahtjev apelanata za donošenje privremene mjere.

47. U skladu sa članom 43. stav (1) Pravila Ustavnog suda, potpredsjednica Valerija Galić i sudija Marin Vukoja dali su izjave o neslaganju.

48. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.